

viszonyok miatt följajdul, akkor egyszerre lefoglalják az előleget úgy, hogy a kéthetenkénti fizetésnél 6—8 koronát kap mindössze.

Szegedi gyárról lévén szó, kötelességünknek tartottuk meggyőződést szerezni arról, hogy mi igaz a *Népszava* cikkéből és örömmel győződünk meg arról, hogy a cikkben foglalt állítások vagy légből kapott valótlanosságok, vagy annyira tulzottak, hogy egyértelműek a valótlanossággal.

Legelsőbbben is valótlan, hogy 12 óra a napi munkaidő. Reggel fél 7 órától este fél 7-ig tart a munkaidő, délben egy óra ebéd-idő és délelőtt-délután fél-fél óra uzsonna-idő levonásával. Tehát 10 óra a napi munkaidő s még ennek szigorú betartására sem kötelezik a munkásokat, mert nem napszám-ba, hanem darabszámra fizetik őket. A kefe-kötő szakmában általánosságban a darabszám- mos fizetés divik, tehát a munkások keresete tisztán attól függ, hogy ki milyen ügyes és szorgalmas.

Ennek ellenére magunk győződünk meg arról, hogy a szakmunkások heti keresete nem 10—20 korona, mert az üzleti könyvek tanúsága szerint igen sokan megkeresnek heti 30 koronát, de senki 18 koronánál kevesebbet rendes körülmények között nem keres. Ez különben is szorgalom és ügyesség dolga. Természetes, hogy fiatal, gyakorlatlan munkások nem tudnak annyit keresni, mint jól begyakorolt idősebb munkások.

Segédmunkások, illetve napszámosok átlagosan 3 korona napi bért kapnak. Vannak tanoncok is, akik természetesen kevesebbet kapnak, de elvégre is nem kívánható, hogy az inasokat is úgy fizessék, mint a kitanult munkásokat.

Ugyanez az arány a női munkásoknál. Vannak nők, akik 16 koronát keresnek hetenként és vannak kezdők, gyakorlatlanok, akik csak 8 koronát tudnak megkeresni. A gyáripárban általában nem keresnek többet, mint a *Winter*-féle kefégyárban. A munkások nem is elégedetlenek, aminek bizonyítéka, hogy a gyárban sok a régi munkás, akik már hosszú esztendőket óta ott dolgoznak.

Összesen csak 12 munkás sztrájkol, mert kettőt a gyár bocsátott el, még pedig azért, mert szorgalmatlanok voltak s izgatták a többieket. Ezeknek azután sikerült még 12-öt beugratni, hogy szolidárisak legyenek s így ezeket a gyár elbocsátotta a munkából. Annak a két munkásnak, akit elbocsátottak, kifizették a két heti felmondási időre járó fizetést is. Hogy levonták az előleget, az természetes, abból pedig, hogy a munkásoknak, ha szükségben vannak, előleget adnak, igazán nem lehet rosszakaratot kimagyarázni.

A birságolásra ugyan késedelem esetén a munkarend alapján joga lenne a gyárnak, de nem élnek e joggal s csak a legkritikább esetben, ha például részegen megy valamilyen dolgozni, akkor birságolják. Ilyen eset egyszer egy évben, ha előfordul.

A *Népszava* cikkének az az állítása, hogy a munkavezetők megkövetelik a nőktől, hogy ölelkezési célra is rendelkezésükre legyenek, a megvádolt munkavezetők állítása szerint „aljas rágalom”, amiért a *Népszava* ellen rágalmazás címén sajtópert indítanak.

A napszám.

— Az országos statisztika és a szegedi napszámosok. —

(Saját tudósítónktól.) A földmivelésügyi minisztérium most adta ki azt a statisztikát, amely a magyarországi munkásokkal, illetve napszámosokkal foglalkozik. Ez a száraz számhalmaz sokkal többet mond, mint száz meg száz népgyűlés demagóg szónoka. Nem beszél megindító frázisokkal a nyomorról, de faktum gyanánt állítja be a szomorú igazságot, hogy igenis nagy a nyomor, dacára annak, hogy elméletben sokat javult a munkások helyzete.

Talán épen Szegedet érdekli ez a statisztika legjobban, hisz Szeged lakóinak legalább is 30%-a napszámos, földmives. Nézzük csak meglátó szemmel a minisztérium által kiadott statisztikát.

Kiderül ugyanis belőle, hogy a férfimunkások napszáma átlag az egész országban hiába emelkedett oly jelentősen a múlt évtizedben, ma is alig több két koronánál.

A női munkás másfél koronát sem keres.

A gyermeknapszám egy korona sincs.

Pontosabban a következő a béristatisztika fillérekben:

Tavaszzal keres a férfi 185, a nő 129, a gyermek 88 fillért naponta ellátás nélkül.

Nyáron hasonló viszonyok között a férfi keresete 293, a nőé 187, a gyermeké 127 fillér.

Ősszel a férfinak 211, a nőnek 147, a gyermeknek 98 fillért fizet a gazda.

Télen 155 fillér jár a férfinak, 109 a nőnek, 74 a gyermeknek.

Évi átlagban tehát 211 fillér a férfi-, 143 fillér a nő- és 96 fillér a gyermeknapszám.

Ez a jövedelem azonban távolról sem annyi, mint az eltartottak s a munkás megélhetésére naponta fordítandó összeg. A kimutatás szerint ugyanis évente csak 222 napot dolgozik a férfi, 188-at a nő, 152-öt a gyermek. Az egész évben tehát 468 koronát keres a férfi, 269 koronát a nő és 146 koronát a gyermek.

Gondoljuk csak most el, hogy egy olyan mezőgazdasági napszámos-családnak, amelyben csak a családfő keres, napi másfél koronája sincs a megélhetésre, 128 fillérből kell megélnie naponta.

Egy olyan családban, amelyben mindkét szülő dolgozik, magukra hagyva gondozás nélkül a gyermekeket egész nap, nem jut több naponta kerek két koronánál két felnőtt ember megfeszített munkája után.

Az olyan napszámos-család, amelyben a szülőkön kívül egy fölseperedett gyermek is dolgozik, napi 242 fillérből kénytelen tengődni!

Ezt a nagyon szomorú helyzetet tárja fel a statisztika. Szükséges kommentár ehhez a statisztikához megemlíteni azt a drágaságot, mely pusztító veszedelemként járja be a világot, természetesen Magyarország sem képez kivételt. Nagy a drágaság, kevés a munkabér. A részletekbe nem is bocsátkozunk. Nagyon sok azoknak a községeknek a száma, ahol a munkabér sokkal kisebb az átlagnál.

Szeged sem képez kivételt, a munkabér-átlag ugyan valamivel kedvezőbb, de semmiestre sem annyi, amiből tisztességesen meg lehessen élni. Szegeden a munkabér-átlag 160 fillér és 200 fillér között váltakozik. A szegedi köztisztviselési vállalat napszámosai átlagban 2 koronát keresnek.

A munkásnyomor nemesak speciális magyar tünet. A világ minden részéből érkeznek hírek, melyek a munkásnyomorról számolnak be. Lássunk egy példát. Londonból jelentik: Az 1910-ik évről most megjelent hivatalos jelentés megdöbbentő adatokban számol be azokról a szerencsétlen emberekről, akik Angliában a szó szoros értelmében éhen haltak. A halottképek 1910-ben 111 halálesetben állapították meg, hogy a halál közvetlen oka az éhség volt. Az éhhalál áldozatai közt volt többek közt: egy hajdani tanító,

egy könyvelő, két kereskedőseged, egy gyorsíró, egy élelmiszerkereskedő, egy írnok, egy kémikus és egy lelkész nővére. Tizenhárom esetben nem sikerült megállapítani a halott személyazonosságát. A további kutatások kiderítették, hogy a 111 éhen halt ember közül nyolcvanötön folyamodtak segítségért a szegény-ügyosztályhoz.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor.

Szombaton *A kém*, dráma. Bemutató. (Góth-pár fölléptével. Főlemelt helyárrakkal.)

Vasárnap délután *Cigányszeretem*, operett. — Este Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégekké bérletszünetben *A kém*, színmű.

Hétfő *A kém*, színmű. Góth Sándor és Kertész Ella vendégekké. (Bérletszünet.)

Kedd Ditrői Nándor dr. vendégfölléptével, a karszemélyzet jutalomjátékául *Felhő Klári*, népszínmű. (Bérletszünet.)

Góthék a Papában.

Flers és Caillavet, Góth és Góthné: igazi mondain szerzők és valódi mondain színészek. A francia írópár akaratlanul is kongeniális tolmácsokat talált e magyar művész-párban. Különben is Góthék izlésük, iskolájuk és temperamentumuk szerint franciás színészek. Főlényesek, de nem épen szív nélkül, páratlanul biztosak a maguk technikájában, de azért korántsem csupán rutinosak. Igen gazdag skálával rendelkeznek az ő művészetük, csak bizonyos mélység az, ami hiányzik. De ők nagyszerű okossággal ismerik erejüket és ezen túl sohasem törnek. Különösen Góthné szinte tökéletes színésznő, férjénél annyival különb, amennyiben e pályán a nő mindig különb a vele egyazon mértékű férfinál. Góthné többet és tovább fejlődött valahogy, mint a férje, aki kezdetben mestere volt, minthogy hangot adott e gyönyörű és sokhuru hangszernek.

Tegnap este, idej első vendégföllépésük alkalmával igazi kellemes színházi estét szereztek a hálás és őket kitűnően szerető szegedi közönségnek. Góthék egészen elemükben voltak, a Papában mind a kettőnek pompás, a férfinak parádés, a nőnek sok értéket fölszínre hozó szerepe van.

Valódi hatásos szerepek ezek, a Bernstein-szerepek hazug pátosza és csinált izgalmai nélkül. Góth, mint szépen öregedő világfi, csupa charme volt, nobilis, kedves, szinte bájos és mindig elegáns, kívül-belül egyaránt. A szívét se rejtette el, csak okosan gazdálkodott vele. Félelmes biztonság az ő játéka, ez a hang nem ad gikszerit soha. Góthné Georgina szerepéből többet hozott ki, mint ami a pusztá szövegben van. Sokkal többet, meleg, lüktető ritmusát egy egészen egyéni nőiségnek, olyan hangokat talált, amilyeneket csak kivételesen erős egyéniségek lelnek szerencsés ösztönüket követve. Ez több, mint nagy biztosság, több mint nagy tudás, ez ősi asszonyi művészet. Tele ház élvezte és jutalmazta a pompás játékot. Góthékat számtalanszor, lelkesen hívták a függöny elé.

Juhász Gyula.

* Az Otthon szimfonikus hangversenye. Március 30-ikán, szombaton rendezi a Szegedi Tisztviselők Otthona utolsó szimfonikus hangversenyét, érdekes és szép műsorral. A hangversenyen a magyar királyi honvéddzene- kar és Böhm Flóra működik közre, azonkívül megjelenik azon Brestyánszky Irén zeneszerző is, akinek egyik legújabb klasszikus alkotása kerül előadásra. A hangversenyszámokat ez alkalommal is Fichtner Sándor, a kiváló karmester dirigálja. Az előadás pontban hat órakor kezdődik. A hangverseny műsorát itt közöljük: 1. Mendelssohn: Hebriták-nyitány. Előadja a magyar királyi honvéddzenekar. 2. Brestyánszky: Suite dans